

Kopsavilkums

Vides pārskats ir sagatavots stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (SIVN) ietvaros Babītes novada teritorijas plānojuma (turpmāk – teritorijas plānojums) 1. redakcijai, balstoties uz Vides pārraudzības valsts biroja 2017.gada 24. novembra lēmumu Nr. 59 par SIVN piemērošanu (turpmāk – lēmums). Teritorijas plānojuma izstrāde ir uzsākta, pamatojoties uz Babītes novada domes 2016.gada 23. novembra sēdes lēmumu (prot. Nr.15, 13.§) „ Par Babītes novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu un darba uzdevuma apstiprināšanu”.

Babītes novada teritorijas plānojuma izstrādes mērķis ir radīt normatīvajiem aktiem atbilstošu teritorijas plānošanas dokumentu, kas, izvērtējot novada teritorijas ģeogrāfisko specifiku, sniedz nosacījumus līdzsvarotas un daudzpusīgas novada teritorijas attīstībai dažādu ekonomisko un sociālo izmaiņu apstākļos.

Babītes novada pašvaldība iesniegumā [3] VPVB, norāda, ka Babītes novada teritorijas plānojumam var nepiemērot stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru, jo plānošanas dokumenta izstrādes procesā ir uzrunātas ar vides jautājumu risināšanu saistītās valsts institūcijas, kuras savu interešu ietvaros ir sniegušas nosacījumus, kas jāievēro Teritorijas plānojuma izstrādē.

Babītes novada pašvaldības iesniegumam VPVB tika pievienotas vēstules no Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes (RVP) (2017. gada 2. augusta vēstule Nr.4.5.-20/5322), Dabas aizsardzības pārvaldes (DAP) (2017.gada 11. augusta vēstule Nr.4.9/42/2017-N-E), Veselības inspekcijas (2017.gada 19. jūlija vēstule Nr.5.3-1/20144/6663).

DAP izteikusi viedokli, ka plānošanas dokumentam nav nepieciešams veikt Stratēģiskā novērtējuma procedūru. Lielrīgas RVP uzskata, ka plānošanas dokumentam nepieciešams veikt Stratēģiskā novērtējuma procedūru, jo Teritorijas plānojumā tiks paredzētas teritorijas rūpnieciskās apbūves, tehniskās apbūves un transporta infrastruktūras apbūves izvietojumam, kurās var tikt paredzētas darbības, kas atbilst Likuma 1. un 2.pielikuma darbībām, kā arī ar plānošanas dokumentu paredzēts noteikt teritorijas publiskās piekļuves nodrošināšanai pie publiskajiem ūdeņiem un dabas teritorijām. Veselības inspekcija rekomendē piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru, jo, izstrādājot Teritorijas plānojumu, tiks paredzētas teritorijas rūpnieciskās apbūves, tehniskās apbūves un transporta infrastruktūras apbūves izvietojumam, kurās iespējams tiks paredzētas darbības, kas atbilst Likuma 1. un 2.pielikuma darbībām.

VPVB savā lēmumā vērš uzmanību, ka veicot stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, būs sniegta iespēja identificēt būtiskās negatīvās ietekmes uz vidi kontekstā ar Likuma 1. un/vai 2.pielikumā minētajām jomām, noteikt jau akceptētās un vēl tikai plānotās teritorijas vai nepieciešamības gadījumā sniegt alternatīvos risinājumus un priekšlikumus ietekmes uz vidi novēršanai un samazināšanai, kas ilgtermiņā sekmētu nelabvēlīgās ietekmes uz vidi samazināšanu vai novēršanu.

Bet saistībā ar esošajām un potenciāli iespējamajām vides problēmām Babītes novadā, VPVB lēmums vērš uzmanību uz Babītes novada pašvaldības iesniegumā izvirzītajiem vides kvalitāti ietekmējošiem faktoriem:

- Trokšņa piesārņojums: valsts galvenie autoceļi (A5, A9 un A10), kā arī reģionālais autoceļš P101, VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" gaisa kuģu pacelšanās/ nolaišanās teritorija un dzelzceļa līnija Rīga – Ventpils.
- Degradētās un piesārņotās, un potenciāli piesārņotās teritorijas.
- Plūdu riska teritorijas.
- Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.

Apjoma noteikšanas uzdevuma izpildē tika apzināts vides stāvoklis un izvirzīti būtiskākie vides aspekti. Izvirzot būtiskākos vides aspektu teritorijas plānojuma izvērtēšanai, tika ņemti vērā arī Vides politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam definētie mērķi un uzdevumi:

- gaisa kvalitāte;
- trokšņa līmenis;
- ūdens kvalitāte;
- augsnes kvalitāte;
- dabas aizsardzība.

Balstoties uz izvirzītajiem vides aspektiem, SIVN izstrādes gaitā tiek vērtēti teritorijas plānojuma izstrādātie funkcionālie zonējumi un plānotās izmaiņas salīdzinājumā ar spēkā esošajiem teritorijas plānojumiem (skat. 8.nodaļu).

Esošā situācija (secinājumi un ieteikumi)

Gaisa kvalitāte

Babītes novada teritoriju šķērso valsts galvenie autoceļi A5, A9 un A10 un vilcienu kustības dzelzceļa līnija (Rīga – Tukums – Ventspils), kas ir vieni no galvenajiem gaisa piesārņojuma avotiem. Plānojot teritorijas izmantošanas iespējas Babītes novadā, jāņem vērā objektu novietojumu attiecībā pret lineārajiem piesārņojuma avotiem.

Teritorijās, kur iespējama paaugstināta gaisa piesārņojuma koncentrācija no jau esošiem piesārņojuma avotiem (autotransports, dzelzceļš, aviācijas transports), ieteicams ierobežot jaunus stacionārus piesārņojuma avotus.

Babītes novada daļa robežojas ar Priedaines teritoriju Jūrmalā, kurā ir paaugstināta smaku koncentrācija no notekūdeņu dūņu un tādu atkritumu apglabāšanas, uzglabāšanas vai kompostēšanas vietas. SIA "Rīgas ūdens" ir informējis Babītes novada pašvaldību par neatliekamajiem pasākumiem traucējošo smaku ierobežošanai Vārnukrogā, kā arī pasākumu plānu par tālākajām rīcībām, kas novērstu traucējošo smaku izplatību.

Ir identificētas teritorijas, kurās būtu jānosaka jaunu smaku avotu ierobežojumi, lai nepastiprinātu summāro koncentrāciju.

Trokšņa līmenis

Babītes novada teritoriju šķērso valsts galvenie autoceļi A5, A9 un A10, vilcienu kustības dzelzceļa līnija (Rīga – Tukums – Ventspils), kā arī to starptautiskās lidostas "Rīga" gaisa kuģu pacelšanās un nosēšanās koridoru teritorija, kas ir būtisks faktors un ir jāņem vērā teritorijas plānojuma izstrādē, īpaši uzmanību pievēršot noteiktajām akustiskā diskomforta zonām.

Neapbūvētajās teritorijās, kas atrodas tiešā autoceļu tuvumā satiksmes radītais troksnis pārsniedz trokšņa robežlielumus. Šīs teritorijas tādēļ nav ieteicams izmantot dzīvojamajai apbūvei.

Aizsargjoslu kartē ir saglabātas starptautiskās lidostas "Rīga" pacelšanās un nolaišanās koridoru teritorijas, lai informētu par iespējamo trokšņa diskomfortu.

Teritorijās, kur novērots paaugstināts trokšņa līmenis no jau esošiem trokšņa avotiem, ieteicams ierobežot jaunu stacionāru trokšņa avotu izveidi.

Ūdens kvalitāte

Ņemot vērā, ka apbūves teritoriju platība palielinās un centralizēto un kanalizācijas sistēmu jauda nav mainījies, tuvākajā laikā prognozējams, ka jaudas nepietiekamība var radīt ūdenssaimniecības problēmas.

Pašvaldībai jānodrošina decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistra izveidi un uzturēšanu par pašvaldības administratīvajā teritorijā esošajām decentralizētajām kanalizācijas sistēmām, atbilstoši

2017. gada 27. jūnija Ministru kabineta noteikumus Nr. "Noteikumi par decentralizēto kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanu un reģistrēšanu".

Ūdenssaimniecības attīstības plānošanā ir ņemtas vērā aizsargjoslu, aprobežojumu un meliorācijas attīstības tematiskā plānojuma rekomendācijas.

Augsnes kvalitāte

Novada ciemos izveidotie dalīto atkritumu vākšanas punkti dod iespēju iedzīvotājiem sniegt savu ieguldījumu vides kvalitātes uzlabošanā. Motivējot iedzīvotājus izmantot atkritumu šķirošanas laukuma pakalpojumus, tiks samazināts gan nelietderīgs resursu patēriņš, gan sadzīves atkritumu un bīstamo atkritumu nelikumīga izvešana, kā piemēram, apkārtnes mežos un ceļmalās.

Lai mazinātu antropogēno slodzi rekreācijas teritorijās, ieteicams pievērst uzmanību atkritumu atbilstošai apsaimniekošanai.

Babītes novada teritorijā atrodas piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas, kuru piesārņojuma koncentrācija laika gaitā varētu būt mainījusies. Veidojot jaunu apbūvi, jāpievērš uzmanība un jāveic priekšizpētes darbi, ja plānotā darbība atrodas piesārņotā, potenciāli piesārņotā vietā vai to tuvumā. Ieteicams veikt pētījumu un izvērtēt iespējamo piesārņojumu un negatīvo ietekmi potenciāli piesārņotajās vietās, kas vecākas par 20 gadiem, kā arī nepieciešamības gadījumā veikt rekultivācijas un/vai sanācijas darbus.

Vides stāvoklis teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt

Īpaši aizsargājamo dabas objektu teritorijās un tiešā to tuvumā netiek plānota apbūves u.c. aktīvas saimnieciskās darbības attīstība, kas varētu ietekmēt īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas vērtību saglabāšanu. Līdz šim teritorijas plānojumu atstātā ietekme uz Natura 2000 teritorijām nav būtiska. Babītes novada teritorijas plānojums ir balstīts uz spēkā esošajiem plānojumiem, līdz ar to prognozējams, ka, ievērojot normatīvajos aktos norādīto, tas arī sekmēs bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un neatstās būtisku negatīvu ietekmi.

Dabas aizsardzības pārvalde 2017. gadā ir uzsākusi ES nozīmes biotopu kartēšanu visas valsts mērogā, lai iegūtu detalizētu un zinātniski pamatotu informāciju par Latvijas dabas vērtībām, kā arī izstrādātu piecus sugu aizsardzības un vismaz 20 dabas aizsardzības plānus. Plānojot grozījumus teritorijas plānojumā būtu nepieciešams pārskatīt īpaši aizsargājamo biotopu teritorijas, saskaņā ar šī kartēšanas projekta rezultātiem.

Risinājumi ietekmju novēršanai un samazināšanai

Dzīvojamās apbūves teritorijas

Teritorijas plānojuma izstrādes laikā tika izvērtētas teritoriju platības šobrīd vēl neapbūvētajām teritorijām tiešā autoceļu tuvumā, lai, realizējot plānotos projektus, neveidotos diskomforta zonas.

Jauktas centra apbūves teritorija

Teritorijas plānojuma izstrādes gaitā TIAN tika papildināti, iekļaujot noteikumus ražošanas un rūpniecības apbūves izveidei jauktas centra apbūves teritorijām (JC), lai mazinātu potenciālo ietekmi (trokšņi, smakas un cita veida piesārņojums).

Rūpnieciskās apbūves teritorija

Teritorijas plānojuma izstrādes gaitā TIAN tika papildināti, iekļaujot papildus nosacījumus:

- būvēm, kas var radīt vides piesārņojumu vai avāriju risku. Noteikumos noteikts minimālais attālums no dzīvojamās vai publiskās apbūves, kā arī pasākumi potenciālās ietekmes samazināšanai;

atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumiem - nav atļauts izveidot ciemu teritoriju robežās.

Lauksaimniecības teritorija

Teritorijas plānojuma izstrādes gaitā TIAN tika papildināti, iekļaujot papildus nosacījumus būvēm, kas var radīt vides piesārņojumu vai avāriju risku. Noteikumos noteikts minimālais attālums no dzīvojamās vai publiskās apbūves, kā arī pasākumi potenciālās ietekmes samazināšanai.